

รูปแบบการบริหารจัดการผู้ประกอบการ
ของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง

THE MANAGING MODEL FOR THE INCUBATOR OF LOWER NORTH
UNIVERSITY BUSINESS INCUBATOR

สามารถ สุวรรณโพล¹ ดร.ชัชชัย สุจริต² ดร.ศิริกาญจน์ ธรรมยัตติวงศ์³
Samart Suwanlaplon¹, Chatchai Sujjarit², Sirikan Thammayattiwong³

นักศึกษาลัทธิบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์¹
อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ ม.ราชภัฏอุตรดิตถ์ ประธานที่ปรึกษา²
อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ ม.ราชภัฏอุตรดิตถ์ กรรมการที่ปรึกษา³
samart_bomb@hotmail.com¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจศักยภาพของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง เพื่อศึกษาการบริหารจัดการผู้ประกอบการเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง และเพื่อวิเคราะห์รูปแบบการบริหารจัดการผู้ประกอบการของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง งานวิจัยในครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ รวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสังเกต และการจัดสนทนากลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง จุดแข็ง คือ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ และหลักในการทำงาน จุดอ่อน คือ บุคลากรบางส่วนของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่างยังขาดประสิทธิภาพ โอกาสคือการได้รับการส่งเสริม และสนับสนุนเป็นอย่างดีจากรัฐบาล ส่วนอุปสรรค คือ การสร้างกลุ่มเครือข่ายของผู้ประกอบการแต่ละประเภทธุรกิจ ด้านการบริหารจัดการผู้ประกอบการ การวางแผน คือ มีการจัดการวางแผนโครงสร้าง มีการมอบหมายอำนาจ หน้าที่ ภาระงานที่รับผิดชอบอย่างชัดเจนภายในเครือข่าย การจัดการองค์การ คือ โครงสร้างเครือข่ายที่ชัดเจนมีคณะกรรมการ 2 ฝ่ายคือ คณะกรรมการบริหาร และคณะกรรมการดำเนินงาน ภาวะผู้นำ คือ ผู้บริหารของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่างมีภาวะผู้นำที่ค่อนข้างสูง มีวิสัยทัศน์ในการบริหารงาน การควบคุม คือ มีการจัดประชุมรายงานผลการดำเนินงานต่อประธานเครือข่าย

รูปแบบที่เหมาะสมในการบริหารจัดการผู้ประกอบการของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง คือ ขั้นแรก มีการวางโครงสร้างการบริหาร โครงสร้างหน้าที่ความรับผิดชอบ มีกฎกติกา ประกาศ คำสั่ง ระเบียบในการดำเนินงานเครือข่าย ขั้นที่สองการจัดการความรู้ร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้จากงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรมของมหาวิทยาลัยในเครือข่าย ขั้นที่สามการสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันในระดับเครือข่าย การสร้างความร่วมมือที่ดีในระดับเครือข่ายที่เข้มแข็งใช้

การประสานงาน การเชื่อมต่อนี้อย่างจริงจัง เชื่อมั่น ต่อเนื่อง ขั้นที่สี่การสื่อสารเป็นสิ่งจำเป็นในการดำเนินการของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง มีการสื่อสารที่รวดเร็ว ถูกต้อง ครบถ้วนในการส่งข้อมูล ข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ ขั้นที่ห้าการส่งเสริมและสนับสนุนจากรัฐบาลโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษามีการสนับสนุนทุกด้านของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่างอย่างต่อเนื่อง ขั้นที่หกการควบคุมการดำเนินการของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง มีการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของเครือข่ายโดยคณะกรรมการบริหารของเครือข่ายอย่างเป็นระบบชัดเจนต่อเนื่อง

คำสำคัญ

การบริหารจัดการผู้ประกอบการของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจ

ABSTRACT

This research aimed to study potentiality and management of Lower North University Business Incubator. This study was qualitative research. The data was collected from 30 key informants. The research instrument were In-depth interview, observation, and focus group. Acquired data were analyzed by the principle information.

It was found that the potentiality of Lower North Business Incubator unit operating with the strength was the administrator who has the vision and principle, the weakness was the inefficiency of some personal, the opportunity was the supporting by government, the threat was the creating of incubate clusters. The managing of Lower North University Business Incubator was obvious structure planning, explicit organizing, leadership of administration, and report system controlling.

The managing model for Lower North Business Incubator unit included the first was created obvious administrative structure, the second was learning and knowledge management for research and innovation of University, the third was created clusters in the both system, the fourth was correct and expeditious communication of network, the fifth was Office of the Higher Education Commission incessant supporting, the sixth was pursuing verify and evaluate by incessant controlling.

Keywords

Management for incubate of University Business Incubator

บทนำ

จากวิกฤตการณ์ทางการเมือง การเงินและภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ในช่วงปี พ.ศ. 2549 - 2554 ได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมไทยทั้งทางตรงและทางอ้อมหลายประการ วิชาธุรกิจต่างๆ ต้องชะลอหยุดหรือปิดกิจการเป็นจำนวนมากบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ รวมทั้งผู้สำเร็จการศึกษาใหม่ ต้องถูกออกจากรางานหรือเสียโอกาสในการทำงาน ประเทศขาดรายได้จากภาษีอากรที่จะนำมาพัฒนาประเทศเนื่องจากประชาชนและวิสาหกิจส่วนใหญ่มีรายได้ลดลง แต่ขณะเดียวกันก็ยังมีช่องทางธุรกิจและอาชีพอิสระต่างๆ อีกมาก สำหรับผู้ประกอบการรายย่อยท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลงในวิถีการดำรงชีวิตและการดำเนินธุรกิจสมัยใหม่ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการส่งเสริมการสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ เพื่อเป็นการรองรับวิกฤตการณ์ทางการเมือง การเงิน และสภาวะเศรษฐกิจที่อาจจะเกิดปัญหาได้ในอนาคตอันใกล้

รัฐบาลในปัจจุบันจึงมีนโยบายชัดเจนในการส่งเสริมพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium - sized Enterprises : SMEs) เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการฟื้นฟูและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว ด้วยการสร้างผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือผู้ประกอบการใหม่ ๆ และช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในระยะเริ่มก่อตั้งกิจการให้อยู่รอดอันจะทำให้ประเทศไทยมีฐานธุรกิจและฐานภาษีที่กว้างขึ้น สร้างรายได้เพื่อนำมาพัฒนาประเทศต่อไป ในสภาวะการณ์ปัจจุบัน อัตราการว่างงานของบัณฑิตทั่วประเทศในบางสาขาวิชา มีจำนวนสูงขึ้น ตลอดจนรัฐบาลได้กำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริม และพัฒนาผู้ประกอบการใหม่ เพื่อให้บัณฑิตที่ยังไม่มีงานทำ ผู้ถูกเลิกจ้างงาน ตลอดจนผู้สนใจทั่ว ๆ ไป สามารถสร้างธุรกิจ หรือสถานประกอบการด้วยตนเองได้ ด้วยเหตุนี้ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) จึงได้มีนโยบายสนับสนุนให้มหาวิทยาลัย บ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษาขึ้น เพื่อเป็นแรงขับเคลื่อน และผลักดันนักธุรกิจ หรือผู้ประกอบการใหม่ให้เกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรม

ดังนั้นมหาวิทยาลัยในเขตเครือข่ายภาคเหนือตอนล่างจึงมีการจัดตั้งหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจ (UBI) ขึ้นเพื่อมุ่งเน้น ให้ความรู้และแนวความคิดในการเป็นผู้ประกอบการแก่นักศึกษา อาจารย์และบุคลากร ศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัย ตลอดจนผู้สนใจทั่วไป ที่มีความต้องการประกอบธุรกิจ แต่ขาดปัจจัยในเรื่ององค์ความรู้ทางด้านวิชาการ การประกอบธุรกิจ สถานที่ งบประมาณและการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์วิธีการดำเนินธุรกิจ การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางด้านวิจัย เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดการประกอบธุรกิจเบื้องต้นได้จริงภายในหน่วยบ่มเพาะ เมื่อการดำเนินธุรกิจเข้มแข็ง และผ่านการบ่มเพาะจนเข้มแข็งแล้ว สมาชิกหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจก็พร้อมที่จะก้าวเข้าสู่ภาคธุรกิจอุตสาหกรรมเต็มตัว และพร้อมที่จะประกอบกิจการได้อย่างยั่งยืน

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการบริหารจัดการผู้ประกอบการของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่างโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่างเพื่อศึกษาการบริหารจัดการของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง และเพื่อศึกษารูปแบบการสร้างผู้ประกอบการใหม่ของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่างผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยจะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขการบริหารจัดการและพัฒนาผลการปฏิบัติงานของพนักงานในหน่วยบ่ม

เพาะให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกทั้งยังเป็นแนวทางให้ผู้บริหารนำข้อมูลไปใช้เพื่อช่วยในการตัดสินใจในการบริหารงานอันจะนำไปสู่ความสำเร็จ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจจุดแข็ง, จุดอ่อน, โอกาสและอุปสรรคของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง
2. เพื่อศึกษาการจัดการผู้ประกอบการของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง
3. เพื่อวิเคราะห์รูปแบบการจัดการผู้ประกอบการของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. ได้ข้อมูลศักยภาพของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง ในการจัดการผู้ประกอบการจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนได้ส่วนเสียของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง
2. เป็นแนวทางการจัดการของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง รู้ถึงองค์ประกอบที่เป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จในการบริหารจัดการผู้ประกอบการ
3. ได้รูปแบบการบริหารจัดการผู้ประกอบการของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง ว่ามีรูปแบบและวิธีใดบ้างจึงจะสามารถสร้างผู้ประกอบการที่มีศักยภาพในการประกอบธุรกิจอย่างยั่งยืนได้
4. นำผลงานวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการผู้ประกอบการของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

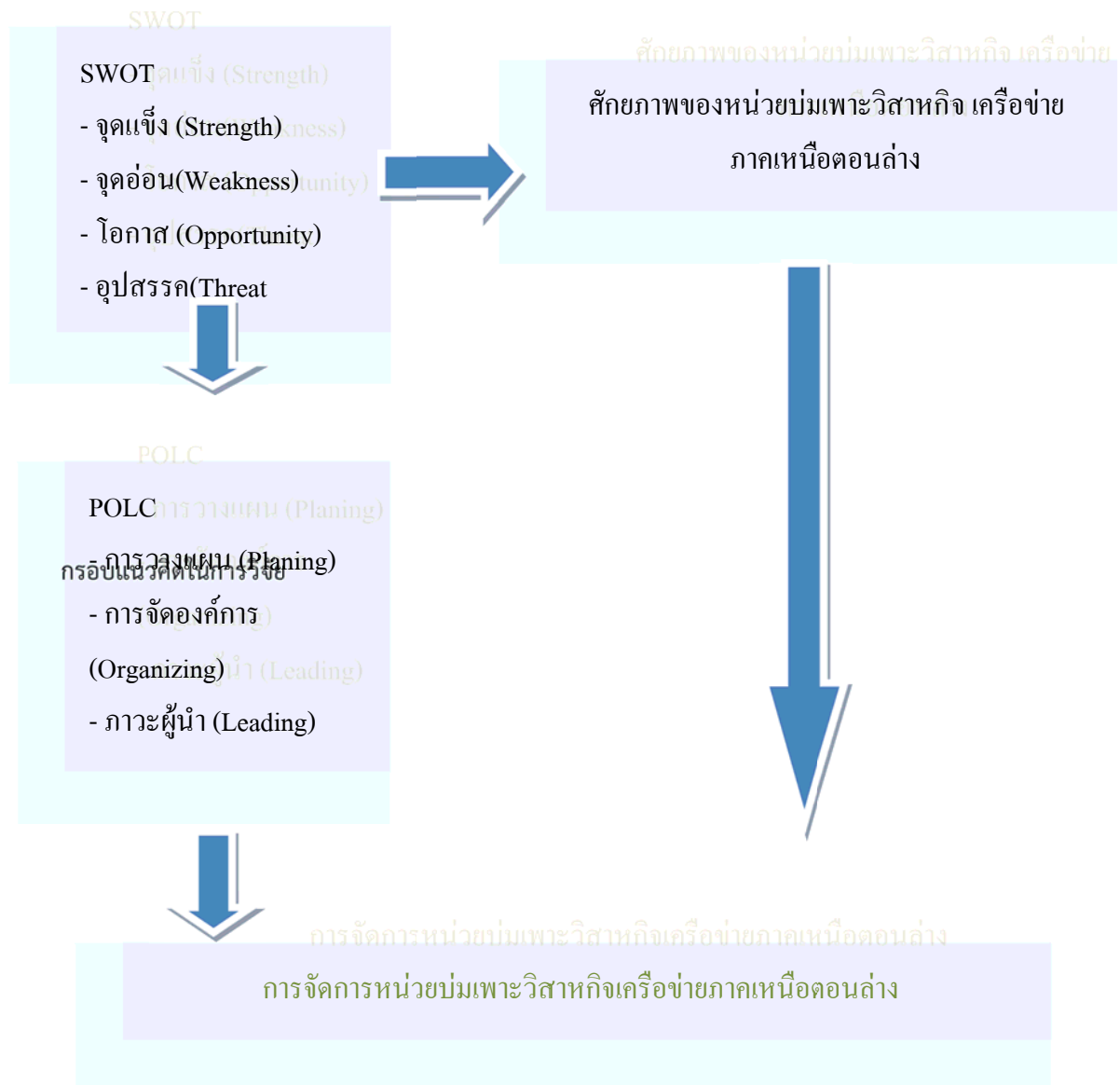
ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
 - 1.1 การวิเคราะห์ SWOT ประกอบด้วย จุดแข็ง (Strength) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunity) และอุปสรรค (Threat) ของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง
 - 1.2 การจัดการ ได้แก่ การวางแผน (Planing) / การจัดองค์การ (Organizing) ภาวะผู้นำ (Leading) / การควบคุม (Controlling)
2. ขอบเขตประชากร

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง เจ้าหน้าที่ของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง ผู้ประกอบการของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง ผู้ทรงคุณวุฒิของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง นักวิชาการด้านการตลาด และการบริหารจัดการ หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องภายในเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

หน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

โดยมีประเด็นในการสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 เพื่อสำรวจศักยภาพของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง

ประเด็นที่ 2 เพื่อศึกษาการจัดการผู้ประกอบการของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง

2. การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ซึ่งมีประเด็นในการสนทนากลุ่มดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 3 เพื่อวิเคราะห์รูปแบบการบริหารจัดการผู้ประกอบการของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง

ระเบียบการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดมาดำเนินการตรวจสอบแบบสามเส้าด้านข้อมูล โดยพิจารณาข้อมูลจากแหล่งที่มา 3 แหล่ง คือ ข้อมูลจากผู้ถูกสัมภาษณ์ ข้อมูลจากแนวคิดทฤษฎี และข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์ข้อมูลหลังจากตรวจสอบข้อมูลแล้ว มีดังนี้

1. การจัดกลุ่มข้อมูล เรียบเรียงข้อมูล จัดลำดับเนื้อหาที่ต้องการศึกษา

2. วิเคราะห์ข้อมูล โดยการสังเคราะห์ให้ได้จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค รวมทั้งการบริหารจัดการผู้ประกอบการของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง

3. นำข้อมูลที่วิเคราะห์เสร็จสิ้นแล้ว มาจัดสนทนากลุ่มเพื่อสังเคราะห์ข้อมูลกับสมาชิกในกลุ่มเพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการโดยการมีส่วนร่วม

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าศักยภาพของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง สรุปผลการวิจัยดังนี้

จุดแข็งของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง ได้แก่ ด้านผู้บริหารของเครือข่าย ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ความรู้ความสามารถสร้างแนวทางในการพัฒนาอยู่เสมอ ด้านบุคลากรของเครือข่ายมีทักษะในการให้คำปรึกษา ประสานงานที่มีประสิทธิภาพ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

จุดอ่อนของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือ ได้แก่ ด้านบุคลากรของเครือข่ายบางคนที่ยังขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ด้านงบประมาณของเครือข่ายที่มีความล่าช้าและไม่ชัดเจนของแม่ข่ายในการจัดกิจกรรมระดับเครือข่าย ด้านระเบียบข้อบังคับของเครือข่าย

โอกาสของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง ได้แก่ การได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนเป็นอย่างดีโดยนโยบายจากรัฐบาล มีการประชาสัมพันธ์หลายรูปแบบ

อุปสรรคของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง ได้แก่ ด้านการสร้างกลุ่มผู้ประกอบการเป็นไปได้ยากเนื่องจากความหลากหลายของผลิตภัณฑ์

การจัดการผู้ประกอบการของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ด้านการวางแผน

ด้านการวางแผนการจัดการของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง มีการจัดการวางแผนโครงสร้างอย่างชัดเจน มีการมอบหมายอำนาจ หน้าที่ ภาระงานที่รับผิดชอบของแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจนภายในเครือข่าย

2. ด้านการจัดการองค์การ

ด้านการจัดการองค์การ มีการจัดการเครือข่ายมีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างเครือข่าย ในระดับเครือข่ายจะมีประธานเครือข่าย คือ สถานบ่มเพาะวิสาหกิจ มหาวิทยาลัยนเรศวร และมีคณะกรรมการเครือข่าย คือ หน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ,ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม และหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

3. ด้านภาวะผู้นำ

ด้านภาวะผู้นำ ผู้บริหารของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่างมีสถานะผู้นำที่ค่อนข้างสูง มีวิสัยทัศน์ในการบริหารงาน การพัฒนาหน่วยงาน ช่วยผลักดันให้หน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่างดำเนินการพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง

4. ด้านการควบคุม

ด้านการควบคุมการบริหารจัดการ ผู้บริหารหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง ได้มีการจัดการควบคุมด้วยการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบออกเป็นฝ่ายต่าง ๆ ที่ชัดเจนและมีการจัดประชุมรายงานผลการดำเนินงานผ่านประธานเครือข่าย

รูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการผู้ประกอบการของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง

1. โครงสร้างเครือข่าย

โครงสร้างหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง ควรมีการวางโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน โครงสร้างหน้าที่ความรับผิดชอบ มีกฎกติกา ประกาศ คำสั่ง ระเบียบในการดำเนินงาน มีคณะกรรมการบริหารเครือข่ายร่วมกันทั้ง 4 มหาวิทยาลัยภายในเครือข่าย

2. การจัดการความรู้

หน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง เป็นหน่วยงานบริการวิชาการในมหาวิทยาลัยที่มีความน่าเชื่อถือ การจัดการความรู้ร่วมกันจึงเป็นสิ่งสำคัญในการแลกเปลี่ยน เรียนรู้จากงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรมของมหาวิทยาลัยในเครือข่าย

3. การสร้างเครือข่าย

หน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่างเป็นการทำงานร่วมกันของหน่วยงานบริการวิชาการในระดับเครือข่าย การสร้างความร่วมมือในระดับเครือข่ายที่เข้มแข็งจะส่งผลต่อการพัฒนาได้อย่างยั่งยืน การสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งจำเป็นต้องใช้การประสานงาน การเชื่อมต่อ ร่วมมือที่ดีอย่างจริงใจ ซื่อสัตย์ อย่างต่อเนื่อง

4. การสื่อสาร

การทำงานของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่างในยุคปัจจุบันการสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญมากทั้งในระดับจากหน่วยงานถึงหน่วยงาน จากหน่วยงานถึงผู้ประกอบการและการสื่อสารภายในหน่วยงานเองต้องมีความถูกต้อง แม่นยำของข้อมูล

5. การส่งเสริม และสนับสนุนจากรัฐบาล

จากนโยบายของรัฐบาลโดยตรงถึงสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้มีการจัดตั้งหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษาเป็นหน่วยงานในการบ่มเพาะ พัฒนาผู้ประกอบการจากนักศึกษา ศิษย์เก่า และบุคคลทั่วไปให้ประกอบธุรกิจโดยใช้งานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรมของมหาวิทยาลัย

6. การควบคุมการดำเนินงาน

การควบคุมการดำเนินงานของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง มีการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของเครือข่ายโดยคณะกรรมการบริหารของเครือข่ายตามระยะเวลาที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน มีกฎระเบียบ รูปแบบวิธีการรายงานผลที่เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการผู้ประกอบการของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

SWOT ของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง อภิปรายผลการวิจัยดังนี้

จุดแข็งของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง ได้แก่ ด้านผู้บริหารของเครือข่าย ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ความรู้ความสามารถสร้างแนวทางในการพัฒนาอยู่เสมอ ด้านบุคลากรของเครือข่ายมีทักษะในการให้คำปรึกษา ประสานงานที่มีประสิทธิภาพ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน เป็นหน่วยงานที่มีความพร้อมในการให้บริการอย่างครบถ้วน ด้านรูปแบบการจัดการมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจนและทำงานเป็นทีมจนสามารถสร้างความเข้มแข็งให้กับหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่างนับได้ว่าผู้บริหารเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่ทำให้เครือข่ายประสบความสำเร็จ โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของหอมไกล วงศ์ภักดี (2554, หน้า 53-55) พบว่าปัจจัยที่ทำให้กลุ่มประสบผลสำเร็จคือ ผลิตรักที่มีคุณภาพ มีผู้รับผิดชอบบริหารจัดการองค์กรและระบบงาน มีผู้นำกลุ่มที่เข้มแข็ง เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ขยัน อดทนและมีความเสียสละ การอยู่ร่วมกัน มีความรับผิดชอบ ไว้วางใจ ซื่อสัตย์ต่อกัน และเป็นภูมิปัญญาของชุมชน

จุดอ่อนของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือ ได้แก่ ด้านบุคลากรของเครือข่ายบางคนที่ยังขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ด้านงบประมาณของเครือข่ายที่มีความล่าช้าและไม่ชัดเจนของแม่ข่ายในการจัดกิจกรรมระดับเครือข่าย ด้านระเบียบข้อบังคับของเครือข่าย การที่แต่ละหน่วยงานมีกฎระเบียบข้อบังคับที่แตกต่างกันทำให้ขาดความคล่องตัวในการดำเนินงานของเครือข่ายโดยสอดคล้องกับงานวิจัยของมณฑนา ขำหาญ (2550, หน้า 357-366) พบว่า ปัจจัยที่เป็นปัญหาส่วนหนึ่งของธุรกิจคือ ด้านการจัดการคน และด้านการรวมกลุ่มคนในการทำงาน ทั้งนี้เพราะการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกภายในกลุ่มเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นการเกี่ยวเนื่องถึงการรับรู้ร่วมกัน เพื่อดำเนินกิจการที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงจะทำงานในทุก ๆ ด้านของกลุ่มดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ไร้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ

โอกาสของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง ได้แก่ การได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนเป็นอย่างดีโดยนโยบายจากรัฐบาล มีการประชาสัมพันธ์หลายรูปแบบ ทำให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางของหน่วยงานต่างๆ รวมถึงผู้ประกอบการด้านงบประมาณของเครือข่ายมีการส่งงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาถึงหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจโดยตรง ด้านการสื่อสารในยุคปัจจุบันอำนวยความสะดวกให้กับการบริหารงานและดำเนินงานของเครือข่ายเป็นอย่างดี โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของฐิติรัตน์ ลิขุโณงศ์ (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่องศักยภาพและข้อจำกัดขององค์การบริหารส่วนตำบลทาปลาดุกในการจัดการทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำทา จังหวัดลำพูน ผลการศึกษาพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลทาปลาดุกมีจุดแข็งและโอกาสในการบริหารจัดการปัญหาความต้องการของชุมชนเอง โดยมีงบประมาณ บุคลากรและกิจกรรมตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดตามโครงสร้างและมีความสัมพันธ์เชิงอำนาจ แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีจุดอ่อนและอุปสรรคในการดำเนินงานในด้านงบประมาณ บุคลากรและกิจกรรมต่าง ๆ เช่นกัน

อุปสรรค ของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง ได้แก่ ด้านการสร้างกลุ่มผู้ประกอบการเป็นไปได้อย่างยากเนื่องจากความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ ด้านความร่วมมือของผู้ประกอบการที่ให้ความร่วมมืออย่างไม่เต็มที่ และมองที่ผลประโยชน์จากหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเป็นหลัก ด้านงบประมาณของเครือข่ายที่มีความล่าช้าจากการเบิกจ่ายของแม่ข่ายภาคเหนือตอนล่าง สอดคล้องกับแนวคิดจากข้อมูลเรื่องเรียนรู้การบริหารทรัพยากรบุคคล และภาวะผู้นำ กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์อุปสรรคก็เพื่อหาหนทางที่จะเอาชนะหรือระมัดระวัง และหลีกเลี่ยงอุปสรรคเหล่านั้นให้มีผลกระทบในทางลบน้อยลง โดยให้ความสมดุลในส่วนประกอบทั้งสี่นี้เช่น ราคาวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสูงขึ้น ดัดขัดในระบบราชการ เกิดการขาดแคลนวัตถุดิบที่จะนำมาใช้ในการผลิต เกิดภัยธรรมชาติ การฉ้อราษฎร์บังหลวง การเปลี่ยนแปลงระเบียบข้อบังคับของกฎหมาย มีการแข่งขันสูง คนงานประท้วง การแย่งตัวคนงานที่มีฝีมือ การขาดแคลนกำลังคนสำหรับธุรกิจนี้

การจัดการผู้ประกอบการของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ด้านการวางแผน

ด้านการวางแผนการจัดการของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง มีการจัดการวางแผนโครงสร้างอย่างชัดเจน มีการมอบหมายอำนาจ หน้าที่ ภาระงานที่รับผิดชอบของแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจนภายในเครือข่าย รวมถึงการวางแผนการดำเนินงานรอบ 2 ปี ในการบ่มเพาะและพัฒนาผู้ประกอบการ การวางแผนด้านงบประมาณการดำเนินงานของเครือข่ายอย่างเป็นระบบ การวางแผนการประชาสัมพันธ์ การวางแผนในการพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่บุคลากรของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง โดยสอดคล้องกับแนวคิดสมคิด บางโม (2546, หน้า 81) ได้กล่าวไว้ว่า องค์การทางธุรกิจจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้หากมีการวางแผนไว้เป็นอย่างดี เช่น กำหนดนโยบายในการดำเนินงาน กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของ บุคลากร และการใช้ทรัพยากรต่างๆ ที่จำเป็นในการดำเนินงานซึ่งการวางแผนจะช่วยอำนวยความสะดวกแก่การประกอบธุรกิจ

2. ด้านการจัดการองค์การ

ด้านการจัดการองค์การ มีการจัดการเครือข่ายมีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างเครือข่าย ในระดับเครือข่ายจะมีประธานเครือข่ายคือ สถาบันบ่มเพาะวิสาหกิจ มหาวิทยาลัยนเรศวร และ

มีคณะกรรมการเครือข่ายคือ หน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ,ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม และหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ มีการจัดโครงสร้างบริหารงานเครือข่ายโดยมีตัวแทนหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจของแต่ละมหาวิทยาลัยเป็นกรรมการ โดยสอดคล้องกับแนวคิดของตุลา มหัพสุวานนท์ (2545, หน้า 137) ได้กล่าวไว้ว่าการตัดสินใจเลือกวิธีการในการจัดแบ่งกลุ่ม กิจกรรม และทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์การออกเป็นหมวดหมู่อย่างเป็นระเบียบเพื่อจัดให้การประสานงาน ระหว่างกลุ่มกิจกรรม และกลุ่มบุคคลต่างๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยเมื่อมีการแบ่งงานที่ทำออกเป็นส่วน ๆ และหมวดหมู่ในลักษณะของการผสมผสานกลมกลืนกันของกลุ่ม กิจกรรม และกลุ่มบุคคลแล้ว จึงกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกลุ่ม และแผนงานเหล่านั้นเพื่อให้ การจัดสรร และเคลื่อนย้ายทรัพยากรที่จำเป็นในองค์การอย่างเหมาะสม

3. ด้านภาวะผู้นำ

ด้านภาวะผู้นำ ผู้บริหารของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่างมีสภาวะผู้นำที่ค่อนข้างสูง มีวิสัยทัศน์ในการบริหารงาน การพัฒนาหน่วยงาน ช่วยผลักดันให้หน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่างดำเนินการพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง บรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดของงานได้ มีการประชุมเพื่อชี้แจงแนวทางการดำเนินงานด้านต่างๆของเครือข่ายโดยสอดคล้องกับแนวคิดของจิตติรัตน์ ลิ้มโง้ง (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่องศักยภาพและข้อจำกัดขององค์การบริหารส่วนตำบลทาลาดุกในการจัดการทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำทา จังหวัดลำพูน ผลการศึกษาพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลทาลาดุกมีจุดแข็งและโอกาสในการบริหารจัดการปัญหาความต้องการของชุมชนเอง โดยมีงบประมาณบุคลากรและกิจกรรมตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดตามโครงสร้างและมีความสัมพันธ์เชิงอำนาจแต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีจุดอ่อนและอุปสรรคในการดำเนินงานในด้านงบประมาณ บุคลากรและกิจกรรมต่าง ๆ เช่นกัน

4. ด้านการควบคุม

ด้านการควบคุมการบริหารจัดการ ผู้บริหารหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่างได้มีการจัดการควบคุมด้วยการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบออกเป็นฝ่ายต่าง ๆ ที่ชัดเจนและมีการจัดประชุมรายงานผลการดำเนินงานผ่านประธานเครือข่าย และประธานเครือข่ายจะเป็นผู้รวบรวมผลการดำเนินงานจากลูกข่ายส่งต่อให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาต่อไป โดยสอดคล้องกับแนวคิดของกรนก ทิพรส (2545, หน้า 191) ได้กล่าวไว้ว่า กลุ่มต้องสร้างกระบวนการของการวัดผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้แน่ใจว่าผลลัพธ์เป็นไปตามที่กำหนดได้ จุดมุ่งหมายของการควบคุมมุ่งตรงไปที่ความสำเร็จ ตามแผนที่ได้กำหนดไว้

รูปแบบที่เหมาะสมในการบริหารจัดการผู้ประกอบการของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง

1. โครงสร้างเครือข่าย

โครงสร้างหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง ควรมีการวางโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน โครงสร้างหน้าที่ความรับผิดชอบ มีกฎกติกา ประกาศ คำสั่ง ระเบียบในการดำเนินงาน มีคณะกรรมการบริหารเครือข่ายร่วมกันทั้ง 4 มหาวิทยาลัยภายในเครือข่าย การมอบหมายความรับผิดชอบ ภาระงานของแต่ละฝ่ายของทั้งเครือข่าย ทั้งในส่วนของการสร้างบุคลากร โครงสร้าง

งบประมาณ โครงสร้างการรับผิดชอบร่วมกัน รวมถึงมีการกระจายอำนาจหน้าที่ ภาระงานที่รับผิดชอบตามความเหมาะสมให้กับลูกข่ายอย่างยุติธรรม โดยสอดคล้องกับแนวคิดของศิริพงษ์ศรีโรจน์ (2540, หน้า 13) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่าโครงสร้างการจัดการ หรือการบริหารคือศิลปะในการดำเนินงานร่วมกันของคณะบุคคล ซึ่งเป็นผู้บริหารขององค์การในส่วนที่เกี่ยวกับการวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การสั่งการ และการควบคุมกิจการ ให้ดำเนินไปตามนโยบายจนบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การที่วางไว้อย่างประหยัด และมีประสิทธิภาพที่สุด ทั้งนี้เพราะการจัดโครงสร้างการจัดการกลุ่มเป็นความพยายามของผู้บริหารในการหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อที่จะมอบหมายงาน และอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติ โดยมีการใช้ทรัพยากรเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในการผลิตสินค้าหรือบริหารเพื่อให้ประสบความสำเร็จ

2. การจัดการความรู้

หน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง เป็นหน่วยงานบริการวิชาการในมหาวิทยาลัยที่มีความน่าเชื่อถือ การจัดการความรู้ร่วมกันจึงเป็นสิ่งสำคัญในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรมของมหาวิทยาลัยในเครือข่าย รวมถึงการแบ่งปันทรัพยากรร่วมกัน ทั้งในด้านทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรองค์ความรู้ ทรัพยากรทางด้านงบประมาณ การนำกรณีศึกษาของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จของแต่ละหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจมาเป็นตัวอย่างแนวทางในการพัฒนาผู้ประกอบการในระดับต่อไปให้กับหน่วยบ่มเพาะภายในเครือข่ายที่มีผู้ประกอบการในธุรกิจประเภทเดียวกัน

3. การสร้างเครือข่าย

หน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่างเป็นการทำงานร่วมกันของหน่วยงานบริการวิชาการในระดับเครือข่าย การสร้างความร่วมมือในระดับเครือข่ายที่เข้มแข็งจะส่งผลต่อการพัฒนาได้อย่างยั่งยืน การสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งจำเป็นต้องใช้การประสานงาน การเชื่อมต่อการร่วมมือที่ต่ออย่างจริงจัง ซื่อสัตย์ อย่างต่อเนื่อง มีการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการอย่างเหมาะสมและยุติธรรม มีการวางแผนการบริหารและดำเนินงานร่วมกัน มีการจัดประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันของทุกภาคส่วน เพื่อนำมาพัฒนาและเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาในการดำเนินงานเครือข่าย ทั้งในส่วนในระดับผู้บริหาร บุคลากรเจ้าหน้าที่ นักวิชาการ และผู้ประกอบการในการบ่มเพาะเพื่อให้เกิดแนวทางในการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม สามารถดำเนินการได้จริง

4. การสื่อสาร

การทำงานของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่างในยุคปัจจุบันการสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญมากทั้งในระดับจากหน่วยงานถึงหน่วยงาน จากหน่วยงานถึงผู้ประกอบการและการสื่อสารภายในหน่วยงานเองต้องมีความถูกต้อง แม่นยำของข้อมูล และเป็นการสื่อสารที่ดีทั้งในแบบที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ ด้วยระบบเทคโนโลยีการสื่อสารในปัจจุบันเอื้อประโยชน์ ให้การสื่อสารประสานงาน มอบหมาย ประกาศ ประชาสัมพันธ์ ส่ง-รับข้อมูล ได้อย่างสะดวกสบาย

5. การส่งเสริม และสนับสนุนจากรัฐบาล

จากนโยบายของรัฐบาลโดยตรงถึงสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้มีการจัดตั้งหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษาเป็นหน่วยงานในการบ่มเพาะ พัฒนาผู้ประกอบการจากนักศึกษา ศิษย์เก่า และบุคคลทั่วไปให้ประกอบธุรกิจโดยใช้งานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรมของมหาวิทยาลัยในการ

พัฒนาผู้ประกอบการ เป็นการสนับสนุนส่งเสริมหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่างในด้านการบริหาร ด้านงบประมาณและด้านการดำเนินการอย่างมาก โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษามีการสนับสนุนในหลายๆด้านของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่างอย่างต่อเนื่อง

6. การควบคุมการดำเนินงาน

การควบคุมการดำเนินงานของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง มีการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของเครือข่ายโดยคณะกรรมการบริหารของเครือข่ายตามระยะเวลาที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน มีกฎระเบียบ รูปแบบวิธีการรายงานผลที่เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง ควรมีการควบคุมตรวจสอบการดำเนินงานของทุกฝ่ายในแต่ละหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจภายในเครือข่ายจากคณะกรรมการบริหารเครือข่าย รวมถึงมีกระบวนการที่สามารถตรวจสอบได้ของแม่ข่ายในการบริหารจัดการกิจกรรมต่างๆของเครือข่ายโดยคณะกรรมการบริหารหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจลูกข่ายอย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการผู้ประกอบการของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง ได้พบรูปแบบที่เหมาะสมในการบริหารจัดการผู้ประกอบการ ทั้งนี้ผู้วิจัยขอให้ข้อเสนอแนะทั่วไปดังต่อไปนี้

1. ควรมีการนำจุดอ่อนและอุปสรรคของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่างมาเสนอเป็นแนวทางปรับปรุงเพื่อลดจุดอ่อนและหลบหลีกอุปสรรค รวมถึงการนำจุดแข็งและโอกาสมาเป็นกลยุทธ์แห่งความสำเร็จในการดำเนินงานของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง
2. การจัดการผู้ประกอบการของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่างเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ให้มีความสามารถในการพัฒนาประเทศในอนาคต เพื่อลดสถานะการว่างงานของนิสิตที่พึงสำเร็จการศึกษา ควรมีการส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา ผู้ที่สำเร็จการศึกษา รวมถึงผู้ประกอบการรายใหม่ ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจที่มีอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคเหนือตอนล่าง เพื่อสามารถใช้ประโยชน์จากศักยภาพของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่างได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะและการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์สำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้ที่สนใจจะทำการศึกษต่อยอดจากการวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการผู้ประกอบการของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่างควรมีการวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับศักยภาพของผู้ประกอบการในการบ่มเพาะเป็นรายบุคคลเนื่องจากศักยภาพของผู้ประกอบการเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการผู้ประกอบการของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง โดยประเด็นที่น่าศึกษาได้แก่ ด้านเทคนิคในการผลิต ระบบการจัดการการตลาด ระบบการบริหารจัดการ การพัฒนาด้านมาตรฐานผลิตภัณฑ์ และระบบเครือข่ายของผู้ประกอบการ

เอกสารอ้างอิง

- กรกนก ทิพรส. (2543). **องค์การและการจัดการ**. มหาสารคาม : คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จิตรีรัตน์ ลิอุโมงค์. (2550). **ศักยภาพและข้อจำกัดขององค์การบริหารส่วนตำบลพลาตูก ในการจัดการทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำทา จังหวัดลำพูน**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาการใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ตุลา มหาพสุธานนท์. (2545). **การจัดการองค์การ**. กรุงเทพฯ : พ.ศ.พัฒนา.
- ไพรัตน์ เตชะรินทร์. (2527). **นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ : ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล
- มณฑนา ขำหาญ. (2550). **การศึกษาระบบการบริหารจัดการธุรกิจชุมชนท้องถิ่นหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาอุตสาหกรรม การศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศิริพร พงษ์ศรีโรจน์. (2540). **องค์การและการจัดการ**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2542). **เศรษฐศาสตร์จุลภาค**. กรุงเทพฯ : Diamond in Business World.
- สมคิด บางโม. (2546). **องค์การและการจัดการ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : วิทยพัฒน์.
- หอมไกล วงศ์ภาคำ. (2554). **การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มผลิตข้าวฮางบ้านจำปา ตำบลหนองลาด อำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร**. วิทยานิพนธ์รัฐ ประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.